

Keményes vidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP.

(„KISCEPLÉ és VIDÉK”)

Hogyan van minden vasárnap.

(„KISCEPLÉ és VIDÉK”)

Működésének ár: 3 kor. Helyszőlőre... 4 kor. Egyes szám ára... 20

Leptőljelenes felelős szerkesztő: Husz Gyula

Hisztorizálás és Hivatali... főszerkesztő: Dr. Halgond István

A középosztály küzdelme.

Ebben a világháborúban, a melynek mélynyúltsága megérintenek minden ideget, minden érzelmot, nem hogy semmi emberi vonatkozást érintetlenül: a középosztály szenved legtöbbet. Szenved különösen a háború magyar terepén, ahol ez az osztály kialakulásában volt, ahol annak a magvát a tisztviselői osztály képezte, a mely nem épen egészségesen, de hajlva az állami tulterjeszkedésről folyton növekedett, de vagyoniilag nem gyarapodott. Nagyon természetesen, hogy ilyen tengő-lengő állapotban tartalékok sem tudott magának gyűjteni, mert a mit a magyar állami tisztviselő tehetett, nem volt egyéb mint esztendő resignációval számítás a nyugdíjra, a mi egyetlen egy nagy jótéteménye ennek a státusnak. Az is igaz, hogy ez a nyugdíjra való számítás meglehetősen volt az energiának, elenyevésének. Az igazan sok embert nyugdírozott le

kapormentes, de annak ép úgy megvan, mint a maga borzalmai, mint annak a kudarckörmek, melyben fegyverek ropogtak, agyuk dörög és kardok világnak.

Ma minden középosztálybeli családnál megtelepedett a szegény, a nélkülözés. Igazán rejtély, a tisztviselők. A kiket soruk nem vett el az IX. díjosztályon, különösen a fővárosban, hogy tudják mindent elintézni a legnagyobb kérdést: a megelőzhetőségét. A hitellel megteremtett adósságot csak a legraffináltabb formák között lehet csinálni, az állam nem nyújt segítő kezét az ő embereknek. a megoldás nem kereshető egyben, mint abban, hogy ez a jobb sorshoz szokott osztály hozzászokik nélkülözéshez.

Ez megy is bizonyos fokig, mert az már most megállapítható, hogy a világháború meg fog bennünket tanítani életmódunk olyan társadalmi köréből mit képtelennek hittünk ebben a tejjel mézrel folyó országban, ahol a valódi és reális életre mégis csak az ébresztette fel az embereket, hogy itt az emberi ellátás még nehezebb, mint azokban az országokban, amelyekben kevesebb a természet, de jobb a közigazgatás.

Ennek az országnak gerince a középosztály. Ez fejlesztette azzá, a most, ez érlelte meg benne az erőt,

mellyel ellene tud állni annak az elemi-társis hatalmakkal dolgozó támadásnak, mely most ostromolja.

Ennek a középosztálynak, ha súlyos sebekről gyógyultan is, de mégis épen, egészségesen kell kikerülni a világháború bajaiából. Mert az a most ádáz bajjal és veszedelemmel küzdő középosztályi biztatása az egész magyarságnak, ez az államalkotó és államfentartó elem, a melyet nem lehet helyettesíteni sem új képviselődésekkel, sem valami külföldi behozattal, a mire a magyar mindíg hajlandó volt.

A sok gond között, a mely egészen természetesen rányomaszkodik a kormányra, nem utolsó az, hogy ennek a középosztálynak a háboruban vett sebei miként gyógyítható be. Mert lehetetlen, hogy Magyarország ép és egészségben középosztály nélkül megoldhassa a rá váró feladatokat.

A Hadsegélyező Hivatal feladatairól.

A háborús jótékonyági intézmények homlokterében kétségkívül a magyar királyi honv. ministerium által felállított Hadsegélyező Hivatal áll, a mely mindjárt a háború kitörése után a királyi parancsára létesült, hogy központi szerve legyen Magyarország területén az önkéntes segélynyújtásnak és irányítója a jótékonyági cselekvéseknek.

Katka férjhez megy.

— Egy fiatalember naplójából.

Asz ablakon nyitva van. Friss virágillat... Katka, Katka...
 — Mitért? Miert? ...
 — Miert boldog ember voltam. S ma?
 Tegnap. Furcsa érzésvetlen kénytelen...
 — Katka, Katka...

...kat, ember legyen belőlem. Aztán egy kis leányt látok, egy fekete szemű huncut, csitri leányt.
 ...Munka az évek... Katka már nagyleány, én nagylegény vagyok. És újra járjuk a jól ismert utakat, az uradalmi parkot, a pataki fűzet, az erdőt. Letülünk és beaztunk mindenről, csak egyről nem, a mi ott ég mind a kettőnk szemébe. Beaztunk. Még egy év és kécs orvos vagyok a után eljövök ide. Miert? Azt nem mondom. Katka nem kérdez. Ő tudja. Ő ért engem. Észéltünk mezzsre, a szomszéd fars határáig. Zivatar támad, visszafordulunk. Sielőnk, fogom a Katka kezét a egy szelvény, de az tgi háború előtünk jár, az enő-Ümlit. A pataknál vagyunk, a padlóvohel. ...
 — To most megkérlek, a Katka. Majd...

— Katka, szeretsz?
 Reám mosolyog. A szemem ragyog, hosszám...
 — Szeretlek.
 És most mindennek vége. Katka nem lesz az enyém. Mi történt? Mi történt az alatt az estendő alati; a mig távol voltam? Jön valaki, egy ur, a kinek pénze volt, csinos ember, szereti a Katkát, a kezét kéri. Katka menyaszonny. Katka férjhez megy.
 Ragyog arccal ugrottam le a kocsiról, mely a vonattól hozott. Ördömél fogadtak. Katkára nézek. Az arca sápadt, komoly. Virágillom az arát, kezemem, sovák letit az-én pajkos, huncut kis szomsz. A kezére nézek. Az is megnyult, újjai vékonyak. S után eláll a szivem, vordis. Az úján Katka gyűrt van. Iszédülök. Támaszkodom kell, hogy el ne eszem.
 Katka férjhez megy.
 Reggel van. A nap hűvös...
 Ödekit minden ábrad. Az olyan szomorú, ely beteg vagyok.
 Cserzőfoltok. Egyek várnak a nagyviráchoz. Túlha voltak feljónak...
 Várak felén a szomszék. Hátraéltök. Föld...
 — Mitért? Miert?

Mintán a háboru es alkalmi alakulásra rendkívül kötelességeket hárt, az elengedhetetlen együttműködés érdekében szükséges, hogy a társadalom figyelmét ismételen reá tereljük a Hadségélyező Hivatalra.

A Hivatal tevékenysége és működési köre főbb vonásaiban az, hogy alapot gyűjt a katonák özvegyei és árvái, valamint a rokkantak részére, segíti a harc-téren küzdő katonákat és eljuttatja hozzájuk az áldozatkész közönség szeretet-adományait, ruhaneműket oszt ki a rokkantaknak, a katonai özvegyeknek és árváknak és minden téren segítőkje, gyámoltatója a háboru szerencsétlencinek.

A Hivatal által kezelt jótékonyasági alapok összege már meghaladta a két milliót, természetbeni gyűjtéseik eredménye pedig a három millió korozást.

A direkt gyűjtéseken kívül a Hivatal céljainak szolgálatában működnek:

1. A Magyar Nők Korona Alapja, melynek tagja lehet minden magyar asszony és leány, a ki legalább egy koronát fizet az alap pénztárába. A teljes bevétel, mint a többi gyűjtésektől elkülönülő alap, a katonai özvegyeké és árváké. Az adományok hivatalos emlékszelvények ellenében ötlemez, a melyek a Hadségélyező Hivatalnál és vidéken a Hadségélyező Hölgybizottságoknál szerezhnek be.

2. A Nemzeti áldozatkésztség szobrának alapzatára és a lovas alak páncélzataira illesztendő bronzlemezek jóvedelme felerészben az özvegyeké és árváké, felerészben a rokkant katonáké. Ezt az aktiót a Gyors Segély Augusztia Alappal együttesen viszi keresztül a Hadségélyező Hivatal. E bronzlemezek az adományozók nevével ellátva, két korona minimális árnál fel lehetnek váltva.

3. Az évi kétszer megújuló Hadségélyező Szövetségbe beléphet mindenki, a ki ötven éven keresztül évi egy korona tagsági díj fizetésére vállal kötelezettséget. Ennek a szövetségnek teljes jóvedelme felerészben az özvegyeké és árváké, felerészben a rokkantaké. Vidéken a szövetség aktióit tagsági ívvél a tanítószög hazafias áldozatkésztséggel intézi.

4. Családi- és egyéb gyűjtőperselyeket hozott forgalomba a Hivatal; a családi perselyeket 40 fillér árban Budapesten, IV. Kossuth Lajos u. 12. szám alatt, vagy a Hadségélyező Hivatalnál, (képviseleti ház) rendelhető meg, Vidéki megrendelések utóbbi helyre intezendőek. A befolyó összegek fele az özvegyeké és árváké, fele pedig a rokkantaké.

5. Gyűjti a Hivatal a közönség természetbeni szeretetadományait élelmi és élvezeti cikkekben, pénzbeli adományokat a harctéren lévő és Magyarország területén kiegészülő közönség-honvéd- és népfelkelő csapatok részére, — és az adományokat eljuttatja a harctérre.

6. Elfogad és gyűjt minden fajta pótruházatot és felszeretési tárgyakat a harctéren lévő csapatok részére.

7. Forgalomba hoz jelvényeket, emlékérmeket, emléklapokat, csataképes levelezőlaponkat, egyéb emléki, dísz- és használati tárgyakat, melyek a Hadségélyező Hivatal jelvény, emlékérmével díszítve... Jótékonyasági bélyegeket és számolóósedulákat ad ki, üzleti számlákat, levélpapírokat és névjegyeket jótékonyasági bélyegzővel lát el. Mindezen jóvedelme az özvegy- és árva-alap.

8. Gyűjt férfitruházi tárgyakat a katonai kötelekből elbocsátott rokkantak részére. Női és gyermekruhát a katonák özvegyei és árvái számára.

9. Elfogad készpénzt, arany, ezüst- és egyéb értéktárgyat, képet, szobrot, stb. az özvegy- és árva alap javára.

10. Azokat a hozzá érkezett élelmi cikkeket, a melyek a harctérre való szállításra nem alkalmasak, értékesíti s a befolyó összeget az özvegy- és árva-alaphoz csatolja.

A közönség forduljon bizalommal és szeretettel minden hadségélyező ügyben a Hadségélyező Hivatalhoz, mely a legnagyobb készséggel és díjtalannul ad tanácsot és felvilágosítást. Eintézés a lehető-éghez képest ez irányban minden kívánástog. Felkarolja a háboru szerencsétlencinek, segíti a rászorulókat.

Epen a kielégítésre váró igények

— Meggondoltam bányam. Faradt, beteg vagyok. Nem akarok senkinek terhére lenni. Melyek vissza.
Közelebb jön hozzám. As arcomat vizsgálja. Tekintete szigorú.
— Te, mit jelentesz ez? Es hálátlanság. Haddig jót voltunk nekad. Persze, most már dokszor ur vagy.
A hangja gunyor. A mimemat lépi. Nem bírom tovább, bosszúnem kell.
— A Katuka miatt. ... m Katukat ...
Az öreg haragszik. Végig megy párszor a szobán.
Számár a hála n ... Miért nem szoltál?
Hosszám lép, látja, vaspadi arcomat, megsajnál.
— Különbön . . . Majd meglátjuk . . . Hát . . .
Katuka nem mer reám nézni, névén az ezüst két kőnyocsepp hull alá.

— Szólj hát, Katuka. Emenjen a Pista vagy it maradjon?
Katuka most már nem tudja elfojtani a sírást. Odajön hozzám, átfontja a nyakamat, szerelmesen. Ugy, mint egyszer, régen . . .
Körülnézek, hol van Fari bácsi? As ajtó nyitva, nem látom sehoh.
Boldog vagyok, nagyon boldog. Katuka nem megy férjhez. Assz, hogy Katuka mégis férjhez megy.
Sirolin
"Roche"
arcszög ajtóba s légzőszervek mindenrem megőrzésébe ellen
tüdőbetegségek,
gégehurut,
szamárhurut,
gyanúsít görnyedőre dia

nagy mérve adokolja, hogy a Hivatal fejlődő alapjai a társadalom állandó jóindulatára és támogatására szorulanak.

A Hadségélyező Hivatal vezetősége a Képviselőház palotájában van. Atvételi különténye és nagy raktára Budapesten Váci-utca 38. szám alatt található és ide címzendők az élelmi- és élvezeti cikkeket ruhaneműket stb. tartalmazó csomagok, ládák. A pénzküldeményeket a Hivatal pénztára (a Képviselőház földszintjén) veszi át. A gyűjtő és propaganda osztály (Képviselőház, földszint) az összes jelvényekre és kiadványokra vonatkozólag szivesen szolgál szóval vagy írásban megbaigazítással. Ugyanitt van a Nemzeti áldozatkésztség szobrának végrehajtóbiro-sága is.

Fogaink. Nem tűnt volna még fel senkinek sem, hogy dacára annak, hogy fogainkat mindennap fogpórral és szappinnal megtisztogatjuk, azok (főleg a zápfogak) megromlanak, megodvasodnak? Nem a legfényesebb bizonyítéka ez annak, hogy a fogtisztító fogpórral vagy szappannal elégtelen? Fogaink nem tessik meg nekünk azt a sziveséset, hogy csak ott romoljanak meg, a hol fogkefével kényelmesea hozzájuk férhetünk. Ennek közölge épen a legnehezebben hozzáférhető helyeken u. m. a zápfogak belső oldalán, odvas fogakban, a fogak közti hézagokban, foghijas helyeken kezdődik meg legelőzbb és legbiztosabban a rothadásí folyamat és a romlás. Hí fogainkat romlás és rothadás ellen megakarja óvni s épségben megtartani, legkönnyebben elérhetjük célunkat, ha olyan fertőtlenítő szájbizet használunk, mint a milyen az Odol. Ez öblögetés alkalmával mindenhová behatol és odvas fogakba éppen ugy mint a fogak közti hézagokba s a fogak belső oldalára. Az Odol elveszi a fogrontó esirák létfeltételeit és ezzel megvédi a fogakat a romlás ellen. Mindenkinek, a ki fogait épségben és egészében akarja megtartani, a legmelegebben és jó lelkiismerettel azt ajánlhatjuk, hogy vegye meg a rendszeres szájböblögetést.

Rézmoszart—Vasmoszárért.
Gróf Andrássi Gyuláné felhívása.
A magyar társadalomhoz, különösen a magyar háziaszasszonyok, egyházi gondnoknaga, jegyzói kar, lelkeszek, tanári s tanítói kar, kereskedők és iparosok jó szívűéhez fordul az "Uránia" Országos Növedő Egyesület és áldozatot kér a ham oltárára.
Az országos hadségélyező hivatal hűkes felhívást intézett a magyar községekhez és első sorban a magyar háziaszasszonyokhoz. Ez a felhívás azt kívánja tolnak

Tisztelt barátom!

Senki sem tudhatja, mikor érhetik testi szenvedések, Da sem. Ha azt is hiszi, hogy erős és egészséges ki tudja nembe támadják már elaltomban a szervezetét egy gonosz betegség csirái. Nbredjen fel és tekintsen figyelmesen lényének bensejében, akkor láthatja, mennyit vétezik napról napra legnemesebb szervei, szóval saját maga ellen viszálylja meg egyszer alapon egész testét! Azt fogja tapasztalni, hogy az emberek sokkal jobban ápolják külsőjüket. Minden nap mosdanak és fürdenek, néha fölösleges sokat is, tehát a külső tisztaságról kellően gondoskodnak; de ha valaki azt kérdezné, hogy mi is tesznek az emberek belső szerveik tisztasága érdekében főképpen

a vér tisztítása

alkintetlén, akkor nem lehet kielégítő feleletet adni mert erről ugyszólván egyáltalán nem gondoskodnak. Hihetetlen dolgok jutnak az emberi szervezetbe és mégsem gondolnak arra, hogy megszabadítsák a szennyről a fölöslegtől, hogy elhávolítsuk a testből mindazt, ami nem odavaló

hogyan kell tisztítani a vért!

Pedig egészséges vér az az élet alapja, hiszen a vértől ered az emberben minden meleg, munkaképesség és erő. A vér tisztasága tehát egyértelmű az egészség megóvásával. Leginkább vétezik az egészsége ellen az ak

a vér tisztítása

rdékében nem tesz semmit. A vér szennyezései akár úlsók, akár becsók, idérnek elő minden betegséget inca ered mincer kén. Ön érdek nyomorúság, veszteltem keserűség és fájdalom.

Az idegesség

századunk legnagyobb nyomorúsága csakis a vér hiányos tisztítására és táplálására vezethető vissza.

Nincsen olyan idegtápszer, mely evés után a szervezetbe bármiképp is hatna az idegekre. Bármilyen szépen és nagyhangon hirdetik is az eféle szereket, es mind csak pusztá ámitás és lérevezetés egész közönséges csalás és csak arra jó, hogy a minden szalmaaszálba kapaszkodó betegnek es utolsó garasát is elvegye tőle. Csak egyetlen

idegtápszer

létezik, és ez a vér, még pedig csakis az

egészséges, tiszta vér.

En látja el az idegrendszer legfinomabb elágazásait, egyedül es adja meg az idegnek a szükséges táplálékot, az erőt es ellenálló képességet, amelyre oly nagy szükség van az embernek a létért való kemény küzdelemben. A szervezet vér nélkül nem viszi semmire, ha még olyan idegtápszereket raknak is eléje.

Mivel tisztítsuk tehát a vért?

A természet maga mutatja az utat. A növényvilág gyógyos kúrákat látható a legtermészetesebb és

legkiválóbb vértisztítószer.

Minden léleget emlékeztet a természet örök törvényesére, a hogy es örökké fennáll állat- es növény közt. Ezeket a természetes növényeket senki sem tudja es nem is fogja megváltoztatni.

A legelője...

Vértisztító teája

Vulnerál-védjeggel

Est a teát előírás szerint, az az minden második második napon egy csészével kell állandóan inni a, akkor látni fogja, hogy ember, es pedig egészséges ember. Et a tea megadja testének az egészséget, életkedvet, tetterő fiatalos rugékonyságot, erőt, ellenállóképességet, szellemz élénkséget egészen agg koráig es mindég legjobb barátja lesz es marad. Ez megvédi az egészséget tönkretetvő, minden felől támadó betegségek csiráitól, megóvja az idegességtől es csodásan javítja a közérzetet. A tea a legjobb szer a nedvek megromlása, kiütések, sömör, nőlyag es vesebajok anyagcsere zavarok érelmeszesedés es különösen

köszvény és csuz

ellen, szexkülvérvétődülésok, gyomor es bélbántalma ellen. A tea rendessé teszi a székelést es elősegíti a emesztést. — Melléztük e helyen a köszönetnyilvánítások sorozatát imtár naponként érkeznek a közönség minde köréből az elismerő levelek es hálairatok ezen tea nagy eserti hatásáról.

Mindenki győződjék meg maga a tea meglepő hatásáról es fejezze ki azzal háláját, hogy jó lélekkel ajánlja est a teát másoknak is.

Csomagja 2, 4, 6 Kor. Probacsomag I K. 5 Ilyen probacsomag 4 korona.

Egy sikeres kurához 2 db. 6 K-ás Csomag szükséges, összesen 10 koronáért, bérmentve.

Grundmann P. gyógyszerész

Berlin, SW. 68. Friedrichstrasse 208.

Rendelő órák 8—7-ig vasarnap is.

Használati utasítás Grundmann vértisztító teájához.

Grundmann Vulnerál vértisztító teája mint házi szer legmelegebben ajánlható mindazoknak, akik kiütés, sömör, kelevény, nedvek megromlása, aranyér, vese, hólyag, máj es gyomorbetegségekben, különösen érelmeszesedésben, idegességben, anyagcserezavarokban]

köszvény és csuzban

vagy vértódlásban szenvednek, oly módon használandó, hogy ezen teából egy evőkanálnyit egy csésze vízzel erősen felforrassuk es szükség szerint reggel vagy este langyos